

Lippukunnat kestävästi Kajolle

Ohjeen sisältö

1. Johdanto:
mistä Kajon vastuullisuudessa ja kestävydessä on kyse? 3
2. Ohjeen tarkoitus: Kenelle ja miksi tämä on tehty? 4
3. Kuinka huolehtia vastuullisuudesta ennen Kajoa? 5
4. Vastuullisuus leirin aikana 6
5. Vinkkilista vastuulliseen osallistumiseen 7

1. Johdanto: mistä Kajon vastuullisuudessa ja kestävydessä on kyse?

Vastuullisuus on ympäristöstä ja ihmisistä huolehtimista. Kajolla vastuullisuus ja kestävyys merkitsevät ennen kaikkea huolellista suunnittelutyötä ja koko leirin aikaisten vaikutusten ymmärtämistä. Tällä ohjeella, yhdessä eettisen ohjeistuksen kanssa, halutaan antaa Kajon osallistujille mahdollisuus vaikuttaa varsinaisen leirin kestävyteen.

Kestävydellä tarkoitetaan ihmisten hyvinvointia maapallon kantokyvyn rajoissa. Tähän tarvitaan ainakin kolmenlaista kestävyttä:

Ekologista eli ympäristön kestävyttä – esimerkiksi tuottamiemme kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä

Sosiaalista kestävyttä – esimerkiksi tasavertaisuutta ja ihmisoikeuksien toteutumista

Kestävää **taloutta** – esimerkiksi harkittua rahan ja materiaalien käyttöä.

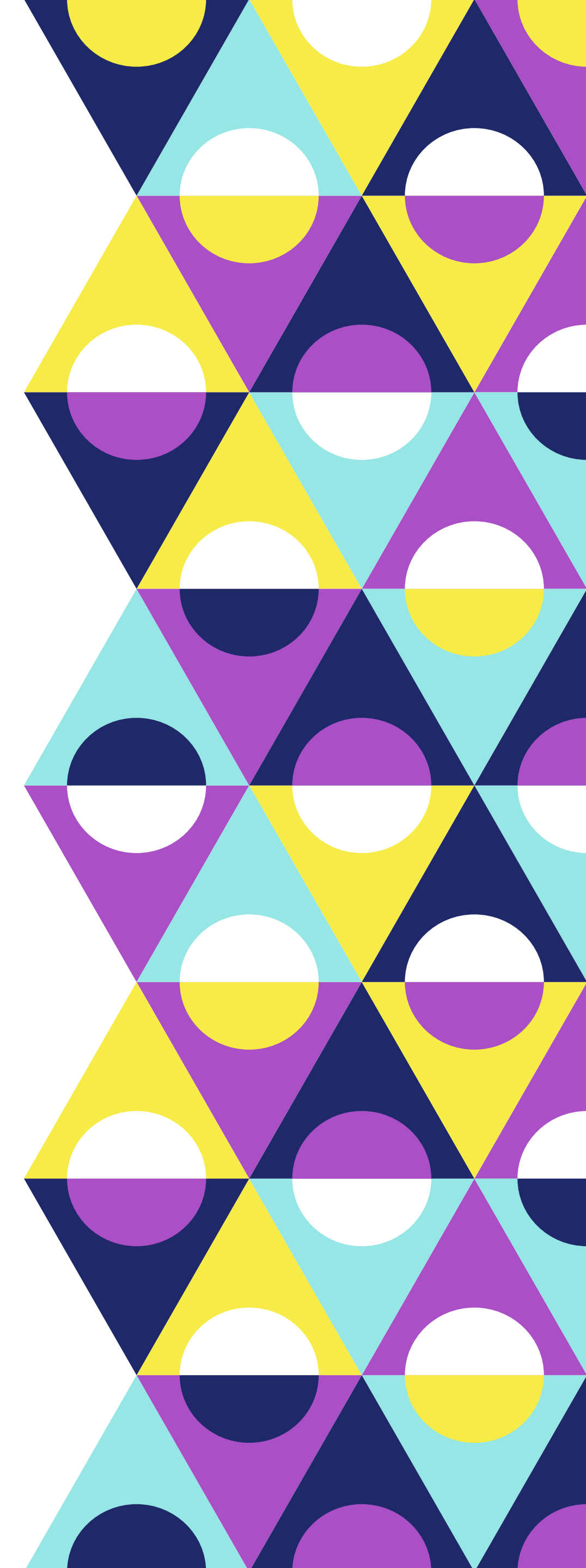
Ekologinen kestävyys on vastuullisuuden perusta. Jos emme pidä huolta ympäristöstämme, meillä ei voi olla muunlaistakan hyvinvointia. Kolme kestävyden ulottuvuutta liittyy kuitenkin läheisesti toisiinsa, ja niitä voidaan hyödyntää esimerkiksi kestävästä osallistumisesta mietittäessä.

Ympäristöllinen kestävyys. Kajolle saapuminen tuottaa ympäristövaikutuksia, kuten ilmastopäästöjä. Yhteiskuljetuksien suosiminen vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia yhtä leiriläistä kohti.

Taloudellinen kestävyys. Kajolle ilmoittautuminen on taloudellinen panostus niin leiriläiselle kuin lippukunnalle. Leirin edellyttämää rahankäyttöä on tärkeä suunnitella huolella ja hyvissä ajoin.

Sosiaalinen kestävyys. Kajoa suunnitellaan Helppo tulla -tunnuksen mukaisesti, jotta leiri mahdollistaisi kaikille yhdenvertaisen osallistumisen. Kajon tekijöitä sitoo eettinen ohjeistus. Myös lippukunnat voivat vaikuttaa siihen, että Kajo on mahdollisimman monen saavutettavissa.

Jokaisen partiolaisen tulisi voida osallistua Kajolle ilman ympäristöahdistusta. Kajo on leirinä **vastuussa vastuullisuudestaan**. Haluamme luoda uusia tapoja järjestää suur tapahtumia kestävästi, ja kasvattaa osallistujamme tekemään vastuullisempia valintoja. Haluamme myös rehellisesti myöntää, että Kajo ei tule olemaan vastuullisuuden osalta täydellisen valmis. Siksi työme raportoidaan huolellisesti, jotta muutkin voivat oppia siitä ja kehittää ratkaisujamme eteenpäin.

2. Ohjeen tarkoitus: Kenelle ja miksi tämä on tehty?

Kenelle?

Ohje on suunnattu lippukunnille kestävän osallistumisen tueksi. Ohje on pääsääntöisesti tarkoitettu lippukunnan johtajistolle ja leirilippukunnan johdolle. Ohjetta voi hyödyntää myös yksittäisen partiolaisen tarpeisiin. Näitä ovat esimerkiksi leirin tekijät.

Miksi?

Vastuullisuus ja kestävyys ovat Kajolle tärkeitä ajattelumalleja. Tällä ohjeella halutaan kannustaa lippukuntia tuomaan oma panoksensa kestäväan leirikokemukseen. Kajolla leirinaikaisen toiminnan vastuullisuudesta (kuten ohjelmasta ja ruokailuista) huolehtii leiriorganisaatio.

Lippukunnat pystyvät vaikuttamaan osallistumisensa vastuullisuuteen monin tavoin. Toisin sanoen, me **pystymme yhdessä** tekemään Kajosta tähän asti vastuullisimman finnjangboreen!

3. Kuinka huolehtia vastuullisuudesta ennen Kajoa?

Kannustamme lippukuntia:

1) Panostamaan yhteiskuljetusten suunnitteluun sekä Kajolle että leirilippukuntien ennakkotapaamisiin.

- Kun kuljetukset suunnitellaan ja järjestetään huolellisesti, leirille saapuminen on kestävää niin ympäristön kuin rahankäytönkin näkökulmasta.
- Kuljetuksissa on tärkeä huomioida myös rakennus- ja purku-leiriläiset. Ei tuoda Evolle yhtään ylimääräistä autoa. Jokainen järjestetty kimpakyyti on askel oikeaan suuntaan!

2) Miettimään **tarkasti, millainen tarve uusille hankinnoille on**, ja onko välinevuokraus mahdollinen vaihtoehto.

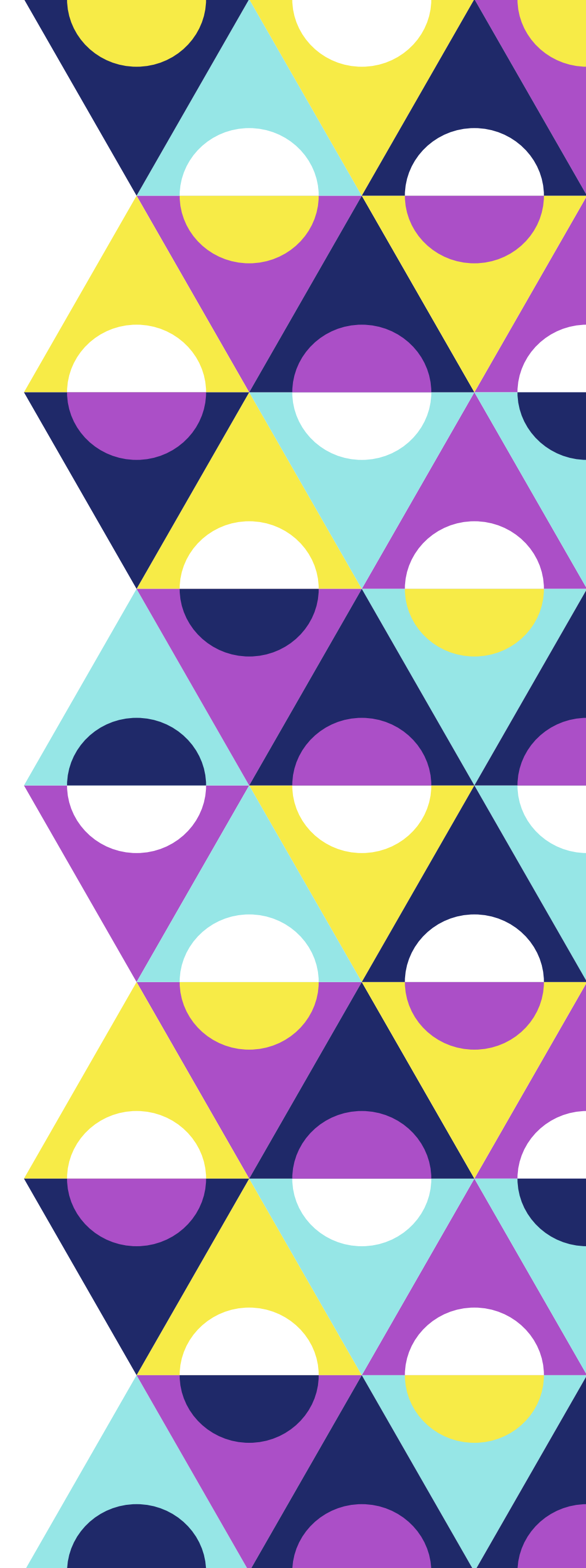
- Onko esimerkiksi teltojen uusimisen tarve todellinen? Onko niille käyttöä muissakin tapahtumissa?
- Mistä välttämättömät hankinnat tehdään? Tarvitseeko lippukunta apua hankintojen vastuullisuuden suunnittelussa? Kajon vastuullisuusryhmä on lippukuntien käytettävissä!

3) Huomioimaan tavaroiden ja materiaalien **koko käyttöiän** sekä uudelleenkäytön mahdollisuudet jo niiden hankintahetkellä.

- Mihin tarviketta käytetään Kajolla? Voiko hankittua asiaa käyttää myös Kajon jälkeen? Jos ei, niin mistä se johtuu?
- Voiko materiaaleja käyttää uudelleen Kajon jälkeen, ja jos voi niin miten? Hyvällä suunnittelulla voimme vähentää ylijäävän materiaalin määrää ja pois kuljettamista Evolta.
- Voimmeko vaikuttaa esimerkillämme ja ohjeillamme siihen, mitä leiriläiset tuovat mukanaan Kajolle? Esimerkiksi sähköiset hyttysentorjuntalaitteet voivat olla hyvä lisä pienen porukan retkellä, mutta Kajon kokoisella leirillä niistä muodostuu iso ympäristöriski.

4) Hyödyntämään **lainaus- ja vuokrauspalveluja** varusteiden hankinnassa.

- Vuokrauspalvelun ideana on vähentää ylimääräistä kulutusta hankkimalla Kajolle tarvittuja tavaroita vuokrapalveluiden kautta. Vuokrauspalveluja on esimerkiksi Scandinavian Outdoorilla. Varusteita on usein myös mahdollista lainata kuntien nuorisotoimilta.
- Aina vuokraus ei ole mahdollista. Vuokraaminen on kuitenkin hyvä pitää mielessä yhtenä vaihtoehtona.

5) Ottamaan Kajolle vain aidosti tarpeellisia asioita.

- Ylimääräinen tavara synnyttää turhia polttoainekuluja ja pahimmassa tapauksessa roskaa leirialuetta. Vaikka yhdeksäksi päiväksi olisikin houkutus pakata paljon tavaraa, on jokaisen tavaran kohdalla hyvä miettiä, tarvitsenko oikeasti tämän mukaan.
- Mitä sellaista voimme tällä kertaa jättää kotiin, jota emme viimeksi tarvinneet? Tarvitseeko esimerkiksi jokaisen lippukunnan ottaa mukaan omat pressut ja ämpärit?
Ennen Kajoa kannattaa leirilippukunnan johtajiston kesken sopia, mitä kukin lippukunta tuo Kajolle mukanaan. Näin välttytte päällekkäisyyksiltä.
- On yksilöllistä, mikä asia on tarpeellista ja mikä ei. Joku voi tarvita pestiään varten kolme varavirtalähdettä ja läppäriä, toinen täytettävän ilmapatjan, ja kolmas ison kasan värikyniä ja metrikaupalla kartonkia. Tärkeintä on miettiä pakatessa: miksi tarvitsen tämän ja mihin sitä Kajolla käytän.

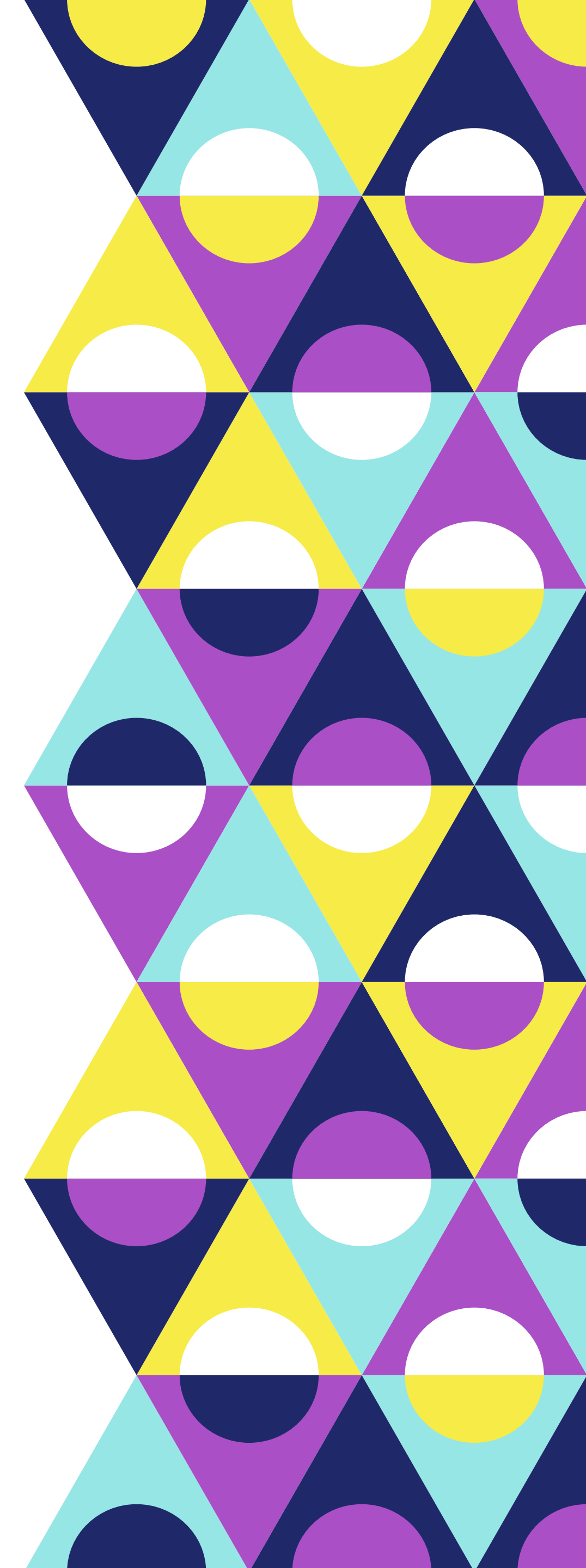
4. Vastuullisuus leirin aikana

Kajon leiriorganisaatio vastaa muun muassa yhteisohjelmien, ohjelmalaaksojen, muonituksen ja jätehuollon vastuullisesta järjestämisestä. Lippukuntien toiminta muodostaa kuitenkin tärkeän osan leirinaikaisesta kestävydestä.

Evo ja sen lähiluonnon **kantokyky** on Kajon aikana **maksimissa**. 13 000 osallistujaa jättää väistämättä näkyvän jäljen metsään. Sitä on mahdotonta kokonaan välttää. Luontoon kohdistuvaa räsitusta voidaan kuitenkin **yhdessä** vähentää.

Evon ja lähiluonnon kuormitusta voidaan vähentää esimerkiksi seuraavin keinoin:

- Ei tehdä uusia polkuja. Tässä aikuisten esimerkki on tärkeä!
- Puunhalaajien käyttö riippumatoissa nukkuessa estää puiden vaurioitumisen.
- Yhtään elävää puuta ei kaadeta Kajolla. Tämä on leiriorganisaation linjaus.
- Vältetään kertakäyttömateriaalien käyttöä esimerkiksi leirilippukuntien omissa ohjelmissa. Jos niitä kuitenkin hankitaan, panostetaan kierrätettävyyteen.

5. Vinkkilista vastuulliseen osallistumiseen

Tämän tarkistuslistan avulla oman toiminnan vastuullisuutta voi itse arvioida. Tärkeintä ei ole saada jokaiseen listan kohtaan rasti. Kaikkein **tärkeintä on toiminnan ohjaaminen vastuullisempaan suuntaan oman lippukunnan resurssit huomioiden**. Kajoa koskeva taloudellinen vastuullisuus on huomioitu jo tapahtumaa suunniteltaessa. Lippukunnat voivat soveltaa ympäristöön ja sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvissä kohdissa esitettyjä asioita edistäessään taloudellista vastuullisuuttaan.

Ympäristö

- Vältämme omilla autoilla saapumista tai ylimääräistä ajoa autoilla.
- Hyödynnämme ja järjestämme yhteiskuljetuksia.
- Teemme vain tarpeellisia ja vastuullisia hankintoja:
 - 1) Onko hankinta tarpeellinen vai löytyykö jokin toinen vaihtoehto?
 - 2) Onko hankitulle asialle mahdollista löytää Kajon jälkeinen käyttötarkoitus?
 - 3) Onko mahdollista esimerkiksi lainata tarvittava asia, jottei tarvitse ostaa uutta?
- Pidämme leirillä huolta Evon lähiluonnosta.
- Jätämme luonnolle haitalliset laitteet ja myrkyt kotiin.

Sosiaalinen kestävyys ja saavutettavuus

- Huomioimme lippukunnassa osallistujien moninaisuuden ja toimimme Kajon saavutettavuustavoitteiden mukaisesti.
- Huomioimme lippukunnassa erilaiset elämänskatsomukset.
- Noudatamme leirillä Kajon sääntöjä ja leirin turvan ohjeita.

Muuta

- Osallistujat ideoivat vastuullisempia osallistumisen muotoja ja kertovat niitä Kajon tekijöille.

Vastuullinen osallistuminen ei ole kilpailu siitä, kuka osallistuu kaikkein vastuullisimmin. Tärkeintä on, että meistä jokainen kantaa oman kortensa kekoon. Yhdessä pystymme tekemään tähän asti vastuullisimman finnjangboreen!

Jos ohjeesta yleisesti tai jostain sen osasta on kysyttävää, olethan yhteydessä vastuullisuusekspertti Villeen (vile.rajala@partio.fi).

